

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Budżetu i Finansów

KBF-4101-005-04/2014

P/14/016

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 52 31, F +48 22 444 52 24

kbf@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/016 – Wykonywanie wyroków wojewódzkich sądów administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego przez urzędy skarbowe i izby celne

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu i Finansów

Kontroler Halina Siembor, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88781 z dnia 28 sierpnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka kontrolowana Trzeci Urząd Skarbowy Warszawa-Śródmieście

Kierownik jednostki kontrolowanej Jolanta Ozimek, Naczelnik Urzędu

(dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wykonywania wyroków sądów administracyjnych w latach 2013-2014 (do 14 listopada).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Naczelnik Urzędu działał prawidłowo i terminowo wykonywał wyroki sądów administracyjnych otrzymane w latach 2013-2014 (I półrocze):

- uchylające decyzje wymiarowe organów podatkowych – w szczególności w zakresie bezzwłocznego podejmowania postępowań podatkowych i wydawania decyzji kończących te postępowania oraz dokonywania zwrotów nadpłat;
- oddalające skargę podatnika – w zakresie ustalania źródeł dochodów dłużników, wszczynania i prowadzenia postępowań egzekucyjnych oraz niedopuszczenia do przedawnienia się zobowiązania podatkowego o znacznej kwocie.

Nie wystąpiły przypadki wniesienia ponaglerń na niezakończanie sprawy w terminie w sprawach związanych z wykonywaniem wyroków sądów administracyjnych przez Naczelnika Urzędu.

Urząd nie poniósł kosztów z tytułu odsetek wynikających z opieszałego wykonania lub niewykonania przez Naczelnika Urzędu wyroków sądów administracyjnych w badanych sprawach.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Postępowanie z wyrokami sądów administracyjnych uwzględniającymi skargę podatnika (uchylającymi w całości lub w części decyzje organów podatkowych)

1.1. Decyzje zaskarżone do sądów administracyjnych i rozstrzygnięcia²

Opis stanu
faktycznego

Naczelnik Urzędu w 2013 r. i w I półroczu 2014 r. wydał 104 decyzje wymiarowe³, które stały się ostateczne w wyniku utrzymania ich w mocy przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie (dalej: Dyrektor IS w Warszawie), w tym 63 decyzje w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), 20 decyzji w podatku od towarów i usług (VAT) i cztery decyzje w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT).

W badanym okresie podatnicy wnieśli do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (dalej: WSA w Warszawie lub WSA) 15 skarg na decyzje wymiarowe Naczelnika Urzędu i Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, w tym 10 skarg dotyczyło podatku PIT, cztery skargi podatku VAT, jedna podatku CIT.

W wyniku rozpatrzenia skarg na decyzje wymiarowe Naczelnika Urzędu i Dyrektora IS w Warszawie, WSA w Warszawie wydał w 2013 r. i w I półroczu 2014 r. 27 orzeczeń (dotyczących 28 zaskarżonych decyzji)⁴, w tym pięć orzeczeń⁵, którymi uchylił decyzje organów podatkowych (niekorzystnych dla organów podatkowych).

Ponadto do Naczelnika Urzędu wpłynęło 19 orzeczeń WSA uchylających decyzje wymiarowe Dyrektora IS w Warszawie, wydanych w pierwszej instancji przez Dyrektorów Urzędów Kontroli Skarbowej (dalej: UKS), z tego 11 w zakresie PIT, siedem – VAT oraz jedno – w CIT.

Podatnicy wnieśli do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) dziewięć skarg kasacyjnych na orzeczenia WSA w Warszawie, dotyczące decyzji wymiarowych Dyrektora Izby Skarbowej, a Dyrektor IS w Warszawie cztery skargi.

NSA, w wyniku rozpatrzenia czterech skarg kasacyjnych od orzeczeń WSA na decyzje wymiarowe wydane w pierwszej instancji przez Naczelnika Urzędu, w trzech sprawach orzekł na niekorzyść organów podatkowych, tj. w jednym przypadku uchylił zaskarżony wyrok WSA, decyzję Dyrektora IS w Warszawie oraz poprzedzającą ją decyzję Naczelnika Urzędu, a w dwóch przypadkach przekazał sprawy do ponownego rozpoznania przez WSA (w uchylonych wyrokach WSA utrzymał w mocy decyzje organów podatkowych). W jednej sprawie NSA utrzymał w mocy wyrok WSA i poprzedzające go decyzje organów podatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 6-11)

² Dotyczy decyzji wymiarowych wydanych w okresie sprawozdawczym, tj. w 2013 r. i w I półroczu 2014 r., skarg wniesionych na ostateczne decyzje wymiarowe do sądów administracyjnych w okresie sprawozdawczym, tj. w 2013 r. i w I półroczu 2014 r. (decyzje wymiarowe mogły być wydane przed tym okresem, np. decyzja wydana w grudniu 2012 r., skarga wniesiona w styczniu 2013 r.), a także wyroków sądów administracyjnych wydanych w okresie sprawozdawczym (skargi mogły być wniesione przed tym okresem, np. skarga wniesiona w 2012 r., wyrok wydany w 2013 r.).

³ Decyzje, które nakładają obowiązki o charakterze pieniężnym, podlegające egzekucji administracyjnej.

⁴ W jednym przypadku orzeczenie WSA (sygn. akt: III SA/Wa 1291/13) zostało wydane w wyniku rozpoznania łącznie dwóch skarg wniesionych przez podatnika na dwie decyzje Dyrektora IS w Warszawie w zakresie podatku PIT za lata podatkowe 2005 oraz 2006.

⁵ Orzeczenia niekorzystne dla organów podatkowych dotyczyły decyzji w zakresie PIT.

1.2. Charakterystyka próby badawczej wyroków sądów administracyjnych niekorzystnych dla organów podatkowych

Badaniem objęto wykonanie przez Naczelnika Urzędu ośmiu wyroków sądów administracyjnych niekorzystnych dla organów podatkowych, z tego:

- pięciu wyroków WSA⁶, którymi Sąd uchylił decyzje Dyrektora IS w Warszawie (w tym jednego wyroku, którym uchylone zostały także wcześniejsze decyzje Naczelnika Urzędu),
- dwóch wyroków WSA, którymi Sąd uchylił decyzje Dyrektora IS w Warszawie wydane w pierwszej instancji przez Dyrektorów UKS w Warszawie oraz w Krakowie,
- jednego wyroku NSA, którym Sąd uchylił zaskarżony wyrok WSA, decyzję Dyrektora IS w Warszawie oraz poprzedzającą ją decyzję Naczelnika Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 35, 37-41, 47-50, 418-419)

Objęte analizą orzeczenia niekorzystne dla Dyrektora IS w Warszawie oraz Naczelnika Urzędu dotyczyły w pięciu przypadkach zobowiązania w podatku PIT (za lata: 2004, 2005, 2006, 2007, 2011), w jednym – podatku VAT za miesiące od maja 2007 r. do grudnia 2009 r.

Pierwsze decyzje Naczelnika Urzędu w powyższych sprawach zostały wydane w 2009 r. (dwie w zakresie podatku PIT za 2005 r. i za 2006 r.), w 2011 r. (dwie w PIT za 2006 i 2007 r.) i w 2013 (jedna decyzja w PIT za 2011 r.). Dwie decyzje Dyrektorów UKS zostały wydane w 2011 r. oraz w 2012 r. i dotyczyły zobowiązań w VAT za poszczególne miesiące 2006 r. oraz w CIT za 2006 r.

W sześciu przypadkach sądy administracyjne uchyliły decyzje organu drugiej instancji, a w dwóch pozostałych – zarówno zaskarżone decyzje Dyrektora IS w Warszawie, jak i poprzedzające je decyzje Naczelnika Urzędu.

Prawomocne wyroki, uchylające decyzje organu pierwszej instancji, Dyrektor IS w Warszawie przekazał Naczelnikowi Urzędu w terminie sześciu oraz 12 dni od dnia wpływu do Izby Skarbowej, a w pozostałych przypadkach poinformował pisemnie Naczelnika Urzędu o rozstrzygnięciu sądu i podjęciu ponownie postępowań odwoławczych.

Sześć badanych spraw rozpatrywanych było przez sądy administracyjne po raz pierwszy, a dwie – w następstwie wyroków NSA – WSA rozpatrywał po raz drugi.

(dowód: akta kontroli str. 37-41, 47-48, 418-419)

Analiza ośmiu spraw w których zapadły wyroki niekorzystne dla organów podatkowych wykazała, że przyczyny uchylenia decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie dotyczyły zarówno naruszenia przepisów prawa materialnego, jak i przepisów proceduralnych w stopniu mogącym mieć wpływ na wynik sprawy. W poszczególnych sprawach objętych badaniem przyczyną uchylenia decyzji przez sąd było:

- naruszenie art. 120 i 121 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (O.p.)⁷ w związku z art. 14b § 2 i 3 O.p., w brzmieniu obowiązującym do 1 lipca 2007 r., tj. pominięcie przy rozstrzyganiu sprawy pozostającej w obrocie prawnym tzw. milczącej interpretacji prawa, w związku z wnioskiem Skarżącej z 2006 r. (w dwóch sprawach);

⁶ Zbadano wszystkie wyroki sądów administracyjnych niekorzystne dla organów podatkowych, w których organem pierwszej instancji był Naczelnik Urzędu i które wpłynęły do Urzędu w 2013 r. i w I półroczu 2014 r. Spośród tych wyroków jeden był nieprawomocny z uwagi na wniesienie przez podatnika do NSA skargi kasacyjnej (III SA/Wa 2401/13).

⁷ Dz.U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.

- naruszenie art. 210 § 1 pkt 6 i § 4 O.p. w stopniu, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy, a także art. 191 oraz art. 121, art. 124, art. 180 § 1, art. 187 § 1 O.p. w zakresie oceny dowodów (w dwóch sprawach); w przypadku obu spraw zasadnicze znaczenie miało ustalenie, czy Skarżący złożył pisemne oświadczenie o wyborze opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach określonych w art. 30c u.p.o.f. (tj. w formie podatku liniowego); zdaniem sądu organ odwoławczy nie rozważył wszystkich zebranych dowodów we wzajemnej łączności, natomiast w sprawie istotna była sekwencja zdarzeń, którą należało poddać ocenie;
- naruszenie art. 43 ust. 1 pkt 1 w związku z poz. 4 załącznika nr 4 oraz art. 99 ust. 12 w związku z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2010 r.)⁸; organy podatkowe odmówiły podatnikowi prawa do odliczenia podatku wynikającego z faktur zakupu uznając, że zakupy te były związane ze świadczeniem usług zwolnionych od podatku (usługi wynajmu lokali mieszkalnych na rzecz podmiotów gospodarczych, które wynajmowały przedmiotowe lokale innym podmiotom wyłącznie do celów mieszkaniowych); NSA stwierdził, że świadczone przez podatnika usługi mają charakter wynajmu na cele działalności gospodarczej innego podmiotu, w następstwie czego podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT według stawki podstawowej;
- naruszenie art. 26 ust. 7a pkt 14 w związku z ust. 7c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu obowiązującym w 2011 r.⁹; kwestią sporną w tej sprawie była wysokość odliczenia wydatków poniesionych w roku 2011 przez podatnika będącego osobą niepełnosprawną na cele rehabilitacyjne oraz związane z ułatwieniem czynności życiowych (w szczególności z tytułu używania samochodu osobowego do przewozu na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne); zgodnie z ust. art. 26 ust. 7a pkt 14 ustawy – limit tych wydatków został określony w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł; – według organów podatkowych, podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia jedynie kwoty faktycznie poniesionej (do wysokości limitu); WSA w Warszawie nie podzielił stanowiska organów podatkowych, jak też WSA w Gdańsku, na które powołał się Dyrektor Izby Skarbowej (wyrok z dnia 20.03.2013 r. sygn. akt I SA/Gd 1415/12); w ocenie WSA, ww. przepisy ustawy wskazywały, że w odniesieniu do trzech grup wydatków podatnik nie był zobowiązany do wykazywania dokładnej kwoty poniesionych wydatków, ciążył na nim jedynie obowiązek wykazania, że przysługuje mu prawo do odliczenia wydatków poprzez przedłożenie dokumentów, wymienionych w ust. 7c art. 26 ustawy, tj. m.in. dokument potwierdzający zlecenie i odbycie niezbędnych zabiegów leczniczo-rehabilitacyjnych;
- w wyroku WSA w Warszawie, uchylającym decyzję Dyrektora IS w Warszawie, wydaną w pierwszej instancji przez Dyrektora UKS w Warszawie w zakresie CIT za 2006 r. – naruszenie art. 123 § 1 w związku z art. 192 O.p., tj. zasady czynnego udziału strony w postępowaniu;
- w wyroku WSA w Warszawie, uchylającym decyzję Dyrektora IS w Warszawie, wydaną w pierwszej instancji przez Dyrektora UKS w Krakowie w zakresie podatku VAT za poszczególne miesiące 2006 r. – zastosowanie przez Sąd rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 17.01.2013 r. w sprawie C-224/11 BGŻ Leasing Sp. z o.o.,

⁸ Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 ze zm.

iż usługa ubezpieczenia i usługa leasingu to co do zasady usługi odrębne i niezależne do celów podatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 42, 55-63, 418-419)

Łączna wartości przedmiotu sporu sześciu badanych spraw, w których organem pierwszej instancji był Naczelnik Urzędu, zakończonych wydaniem orzeczeń niekorzystnych dla organów podatkowych wyniosła 3.237,4 tys. zł¹⁰. Łączna wartości przedmiotu sporu dwóch badanych spraw, w których organem pierwszej instancji byli Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej wyniosła 552,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 42-45, 97-107, 137-140, 183, 188-194, 212-221, 418-419)

1.3. Wykonanie wyroków sądów administracyjnych niekorzystnych dla organów podatkowych przez Naczelnika Urzędu

W dwóch spośród ośmiu badanych spraw, będących przedmiotem orzeczenia WSA (sygn. akt III SA/Wa 1291/13 w zakresie PIT za lata 2005 i 2006) oraz orzeczenia NSA (sygn. akt IFSK1012/12 w zakresie VAT), Naczelnik Urzędu był zobowiązany do ponownego przeprowadzenia postępowań podatkowych. Postępowania te trwały po 1,5 miesiąca, licząc od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego do Urzędu do dnia wydania decyzji.

W każdym przypadku poinformowano stronę o niezakończeniu postępowania w terminie wskazanym w art. 139 § 3 O.p. oraz wyznaczono nowy termin. Zgodnie z art. 200 O.p., umożliwiono podatnikom zapoznanie się ze zgromadzonym materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji, wyznaczając siedmiodniowy termin na dokonanie tej czynności. Od ponownie wydanych decyzji Naczelnika Urzędu podatnicy nie odwołali się.

(dowód: akta kontroli str. 41, 43-45, 45-46, 47-48, 168-169, 170-180, 203-210)

W siedmiu badanych sprawach, w których wyroki sądów stały się ostateczne, Naczelnik Urzędu był zobowiązany dokonać podatnikowi zwrotu nadpłaty podatku. W sprawach, w których powstał obowiązek zwrotu, stwierdzono, że:

- w dwóch sprawach – na podstawie decyzji Dyrektora IS w Warszawie wydanych w trybie nadzwyczajnym w odrębnych postępowaniach¹¹ – zwrotów dokonano w terminie określonym w art. 77 § 1 pkt 2 O.p., tj. w terminie 30 dni od dnia wydania przez Dyrektora IS w Warszawie decyzji stwierdzających nadpłaty w podatku PIT;
- w czterech sprawach – na podstawie decyzji Dyrektora IS uchylających decyzje organu pierwszej instancji – zwrotów dokonano w terminie określonym w art. 77 § 1 pkt 1 O.p., tj. w terminie 30 dni od dnia wydania przez Dyrektora IS w Warszawie decyzji uchylających decyzje organu pierwszej instancji i w trzech sprawach – umarzających postępowania, a w jednej – przekazującej sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Dyrektora UKS w Warszawie;
- w jednej sprawie, w której wyrokiem NSA uchylone zostały decyzje organów podatkowych w zakresie określenia zwrotu nadwyżki podatku naliczonego VAT,

¹⁰ Suma tzw. „przypisów” wynikających z decyzji wymiarowych.

¹¹ Przedmiotem wyroków WSA o sygn. akt: III SA/Wa 1291/13 i III SA/Wa 955/13 były trzy decyzje wymiarowe określające zobowiązanie w podatku PIT, natomiast decyzje organów podatkowych odmawiające stwierdzenia nadpłat w PIT nie zostały przez podatnika zaskarżone i stały się ostateczne w administracyjnym toku postępowania. Konsekwencją uchylecia przez WSA decyzji wymiarowych była konieczność wzruszenia decyzji odmawiających stwierdzenia nadpłat, w związku z czym Dyrektor IS w Warszawie, po wznowieniu postępowań, uchylił swoje decyzje oraz stwierdził nadpłaty w podatku PIT za lata 2004, 2005 oraz 2006 (decyzjami z dnia 20 maja 2014 r.).

zwrotu nadpłaty dokonano wraz z odsetkami, należnymi w wysokości odpowiadającej opłacie prolongacyjnej¹², zgodnie z art. 74a O.p. w związku z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatki od towarów i usług¹³; przed dokonaniem zwrotu, część nadpłaty Urząd zaliczył na poczet bieżącej zaległości w podatku VAT oraz należnych odsetek za zwłokę, zgodnie z art. 76 § 1 O.p., a postępowanie podatkowe w sprawie zostało umorzone.

W badanych sprawach nie stwierdzono zwłoki w dokonaniu przez Urząd zwrotu nadpłaty.

(dowód: akta kontroli str. 43-48, 222-245, 418-419)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Postępowanie z wyrokami oddalającymi skargę podatnika, utrzymującymi w mocy decyzje organów podatkowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto wykonanie pięciu wyroków sądów administracyjnych korzystnych dla organów podatkowych, z tego: czterech wyroków WSA oddalających skargi podatników na decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie (dwóch wyroków nieprawomocnych z uwagi na wniesienie przez podatników skarg kasacyjnych¹⁴) oraz jednego wyroku WSA, który stał się prawomocny w wyniku odrzucenia przez WSA, postanowieniem z dnia 07.03.2013 r. (sygn. akt WSA III SA/Wa 75/12) skargi kasacyjnej podatnika z uwagi na nieuiszczenie wpisu sądowego.

W dwóch sprawach zakończonych prawomocnymi wyrokami (sygn. akt III Sa/Wa 75/12 oraz III Sa/Wa 186/13) istota sporu dotyczyła kwestii:

- czy Spółka uzyskała przychody z tytułu dodatnich różnic kursowych wynikających ze spłaty rat kredytu konsorcjalnego. WSA na podstawie analizy umowy kredytowej uznał, że takie dochody skarżąca otrzymała;
- czy odszkodowanie otrzymane przez podatnika z tytułu utraconych korzyści (wynagrodzenia za pracę na podstawie zawartej ugody sądowej) w związku z niezgodnym z prawem rozwiązaniem przez pracodawcę umowy o pracę podlegało opodatkowaniu podatkiem PIT. WSA uznał, że otrzymane świadczenie nie było odszkodowaniem, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 3 oraz pkt 3b u.p.d.o.f.

(dowód: akta kontroli str. 51-52, 55-61, 250-256, 329-337)

Wykonanie przez Naczelnika Urzędu wyroków sądów administracyjnych korzystnych dla organów podatkowych odbyło się w sposób przedstawiony poniżej.

1. Jeden wyrok WSA (sygn. akt: III Sa/Wa 3167/13.) dotyczył odmowy uchylecia decyzji ostatecznej Naczelnika Urzędu, ustalającej 75% zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych za rok 2005 od dochodu nieznanego pokrycia w mieniu zgromadzonym w roku 2005 oraz w latach poprzednich, pochodzącym z przychodów opodatkowanych i wolnych od opodatkowania.

¹² Naczelnik Urzędu na podstawie art. 87 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatki od towarów i usług (Dz. U. Nr 177 z 2011 r., poz. 1054 ze zm.), przedłużył termin zwrotu nadwyżki podatku VAT wykazanej w VAT-7.

¹³ Zgodnie z art. 87 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatki od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 ze zm.), różnicę podatku niezwróconą w terminie traktuje się jako nadpłatę podatku podlegającą oprocentowaniu w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej.

¹⁴ Wyroki o sygn. akt: III SA/Wa 720/13 oraz III SA/Wa 227/13. Do dnia 30 października 2014 r. Naczelnik Urzędu nie otrzymał informacji o rozpoznaniu skarg przez NSA.

Sprawa ustalenia należnego podatku PIT została ostatecznie zakończona wznowieniem przez Naczelnika Urzędu postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną, będącą przedmiotem rozpatrywania przez WSA. Naczelnik Urzędu – w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18.07.2013 r. sygn. akt SK 18/09¹⁵, uznającym, iż art. 20 ust. 3 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2006 r. za niezgodny z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wznowił postępowanie oraz decyzją z dnia 01.09.2014 r. uchylił w całości decyzję ostateczną z dnia 30.11.2011 r. ustalającą zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych w 2005 r. i umorzył postępowanie podatkowe.

Na podstawie ww. decyzji ostatecznej Naczelnika Urzędu z dnia 30.11.2011 r. prowadzona była wobec majątku podatnika egzekucja administracyjna¹⁶. W okresie do 12.04.2013 r. z zajętych rachunków bankowych dłużnika wyegzekwowano łącznie 24.469 zł. W związku z ww. decyzją Naczelnika Urzędu z dnia 01.09.2014 r. (uchylającą decyzję z 30.11.2011 r.), tytuł wykonawczy został zamknięty, a kwoty wyegzekwowane na poczet zaległego podatku (łącznie 24.469 zł) zostały przez Urząd zwrócone w dniu 26.09.2014 r., tj. w terminie określonym w art. 77 § 1 pkt a O.p. (w ciągu 30 dni od dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego).

(dowód: akta kontroli str. 49-53, 272-288, 298, 306-308)

2. W trzech sprawach (wyroki o sygn. akt: III SA/Wa 186/13, III SA/Wa 720/13 oraz III SA/Wa 75/12) zobowiązanie podatkowe zostało wykonane przez podatników dobrowolnie, tj. w terminie płatności dla zeznania PIT-37 za 2006 r., w drodze pobrania podatku od czynności cywilnoprawnych przez płatnika (notariusza), a w jednym – po rozstrzygnięciu odwołania od decyzji organu pierwszej instancji przez Dyrektora IS w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 49-53)

3. W jednej sprawie, związanej z nieprawomocnym wyrokiem WSA (z dnia 25.07.2013 r. sygn. akt III SA/Wa 227/13), którego przedmiotem była decyzja określająca zobowiązanie w podatku PIT w wysokości 2,3 mln zł, Naczelnik Urzędu, z uwagi na krótki okres do upływu terminu przedawnienia zobowiązania (31.12.2012 r.) nadał swojej decyzji nieostatecznej z dnia 24.10.2012 r. rygor natychmiastowej wykonalności¹⁷, a następnie wystawił tytuł wykonawczy i przekazał go w rekwizycji do właściwego miejscowo organu egzekucyjnego. Zaległość objęta tytułem wykonawczym została w całości wyegzekwowana.

(dowód: akta kontroli str. 49-50, 52-53, 298-299, 301-305, 319-324)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 985.

¹⁶ Na podstawie tytułu wykonawczego z dnia 05.04.2012 r.

¹⁷ Postanowieniem nr 1449/PP3II/410-233/2012/BK/159174 z dnia 08.11.2012 r., wydanym na podstawie art. 239b § 1 pkt 4 i § 2 - § 4 O.p.

3. Ponaglenia kierowane przez podatników do organu wyższego stopnia na niezłatwienie sprawy w terminie oraz skargi do WSA na bezczynność organów podatkowych. Odpowiedzialność porządkowa i dyscyplinarna pracownika za bezczynność i opieszałość. Odpowiedzialność za błędy na podstawie ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa

Opis stanu faktycznego

W 2013 r. i I półroczu 2014 r. podatnicy wnieśli, na podstawie art. 141 § 1 O.p., 12 ponagleń do Dyrektora IS w Warszawie na niezłatwienie sprawy w terminie (osiem – w 2013 r. i cztery – w I półroczu 2014 r.).

Sześć ponagleń Dyrektor IS w Warszawie uznał za zasadne (pięć z 2013 r. i jedno z 2014 r.). W żadnym przypadku ponaglenia nie dotyczyły spraw związanych z wykonywaniem wyroków sądów administracyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 347-348, 349-351, 373-391)

W okresie objętym kontrolą podatnicy wnieśli dwie skargi do WSA (w I półroczu 2014 r.) na podstawie art. 3 § 2 pkt 8 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przez sądami administracyjnymi na bezczynność organu podatkowego, tj.:

- jedna skarga dotyczyła bezczynności Naczelnika Urzędu w przedmiocie rozpoznania wniosku o udostępnienie informacji publicznej; WSA w Warszawie, postanowieniem z dnia 6.05.2014 r. (sygn. akt II SAB/Wa 188/14) odrzucił skargę z powodu nieuiszczenia przez skarżącego należnego wpisu oraz nieuzupełnienia braków formalnych;
- w drugim przypadku przedmiotem skargi była czynność Naczelnika Urzędu z dnia 28 lutego 2014 r., polegająca na zakończeniu postępowania w sprawie stwierdzenia i zwrotu nadpłaty z pominięciem wydania stosownej decyzji, a jedynie w formie czynności materialno-technicznej; skarga została przekazana do WSA przez Naczelnika Urzędu przy piśmie z dnia 26.06.2014 r. (nr 1449/PP1/448/53/14/KB; do dnia 30.10.2014 r. do Urzędu nie wpłynęła informacja o dokonaniu rozstrzygnięcia przez Sąd.

(dowód: akta kontroli str. 347-351, 352-362)

W okresie objętym kontrolą wszczęte zostało, na podstawie art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej¹⁸, jedno postępowanie wyjaśniające w zakresie naruszenia obowiązków pracowniczych przez pracownika Urzędu, o którym mowa w art. 142 O.p., w sprawie niezwiązanej z wykonywaniem wyroków sądów administracyjnych.

Akta sprawy przekazane zostały w dniu 18 sierpnia 2014 r. do Wspólnej Komisji Dyscyplinarnej dla Izby Skarbowej w Warszawie i podległych jej urzędów skarbowych. Sprawa jest w toku.

(dowód: akta kontroli str. 392-395)

W Urzędzie nie wystąpiły przypadki wszczęcia postępowania wobec pracowników na podstawie ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 396-397)

¹⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1111 ze zm.

¹⁹ Dz. U. Nr 34, poz. 173.

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Koszty z tytułu odsetek zapłaconych w związku z opieszałym wykonaniem lub niewykonaniem wyroków sądów administracyjnych, wypłaconych odszkodowań oraz zasądzonych grzywien

W sprawach objętych badaniem nie stwierdzono opieszałego wykonania lub niewykonania przez Naczelnika Urzędu wyroków sądów administracyjnych. Urząd nie poniósł kosztów z tytułu odsetek wynikających z opieszałego wykonania lub niewykonania przez Naczelnika Urzędu wyroków sądów administracyjnych.

W 2013 r. i w I półroczu 2014 r. podatnicy nie występowali o odszkodowania na podstawie art. 154 § 4 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi²⁰ jak też o ukaranie Naczelnika Urzędu grzywną na podstawie art. 154 § 1 i 6 tej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 36-53)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 listopada 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu i Finansów

Kontroler
Halina Siembor
Główny specjalista
kontroli państwowej

Dyrektor
Stanisław Jarosz

.....
podpis

.....
podpis

²⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.